

VINICU PRENAJME INÝM VINOHRADNÍKOM

biblický komentár otca Alberta Maggi, OSM, zdroj: www.studibiblici.it, video príhovor [TU](#)

Mt 21, 33-43

Ježiš povedal veľkňazom a starším ľudu: „Počujte iné podobenstvo: Istý hospodár vysadil vinicu. Obohnal ju plotom, vykopal v nej lis a postavil vežu. Potom ju prenajal vinohradníkom a odcestoval.

Keď sa priblížil čas oberačky, poslal k vinohradníkom svojich sluhov, aby prevzali jeho diel úrody. Ale vinohradníci jeho sluhov pochytili; jedného zbili, iného zabili, ďalšieho ukameňovali. Znova poslal iných sluhov, viac ako predtým, ale aj s nimi urobili podobne.

Napokon k nim poslal svojho syna, lebo si povedal: „K môjmu synovi budú mať úctu.“

Ale keď vinohradníci zazreli syna, povedali si: „To je dedič. Podťte, zabime ho a jeho dedičstvo bude naše!“ Chytili ho, vyvliekli z vinice a zabili.

Keď potom príde pán vinice, čo urobí tým vinohradníkom?“ Odpovedali mu: „Zlých bez milosti zahubí a vinicu prenajme iným vinohradníkom, ktorí mu budú načas odovzdávať úrodu.“

Ježiš im povedal: „Nikdy ste nečítali v Písme: „Kameň, čo staviteľa zavrholi, stal sa kameňom uholným. To sa stalo na pokyn Pána; vec v našich očiach obdivuhodná.“

Preto vám hovorím: Vám sa Božie kráľovstvo vezme a dá sa národu, ktorý bude prinášať úrodu.“

Potom, ako Ježiš slovne napadol veľkňazov a starejších, a ohlásil, že práve oni, čo sa považovali za kategórie najbližšie Pánovi, sú vylúčení z Kráľovstva, do ktorého naopak vstúpili tie najnečistejšie, najopovrhovanejšie kategórie, a to mýtnici a prostitútky, opäť útočí na tie najzvrchovanejšie náboženské autority. Čítame o tom v Matúšovom evanjeliu, kapitole 21, 33-43.

Ježiš sa na týchto vodcov obracia rázne, bez žiadnej úcty či ohladu, a hovorí: „**Počujte**“, čo nie je pozvanie, ale veľmi presný príkaz. „**Počujte iné podobenstvo**“, a je to tretie podobenstvo, ktorého nosnou témou je Božia láska pre vinicu. Ježiš cituje známy úryvok proroka Izaiáša, Pánov spev lásky pre svoju vinicu, obsiahnutý v 5. kapitole, ktorý opisuje Pánovu nežnosť a starostlivosť o svoju vinicu, ale končí Pánovým nárekom.

Očakával, že sa na nej urodí hrozno, ale urodila iba plánky, očakával spravodlivosť, a „*Hľa bezprávie*“. Ježiš teda rozpráva, že „**Keď sa priblížil čas oberačky, poslal k vinohradníkom svojich sluhov, aby prevzali jeho diel úrody**“. A čo urobili vinohradníci? „**Ale vinohradníci jeho sluhov pochytili; jedného zbili, iného zabili, ďalšieho ukameňovali**“.

Ježiš tu v krátkosti zhrňuje, aký osud čaká prorokov. Je to vážna obžaloba voči náboženským autoritám: náboženské autority nikdy neuznávajú Božích poslov, ba naopak ich hatia a keď môžu, tak ich zabíjajú. „**Znova poslal iných sluhov, viac ako predtým, ale aj s nimi urobili podobne**“. Napokon majiteľ hovorí: „**Pošlem môjho jediného syna**“. A vskutku posielal svojho syna „**lebo si povedal: „K môjmu synovi budú mať úctu**.“, a aj výraz „syn“ sa tu objavuje trikrát, čo označuje úplnosť tejto tematiky.

Hospodár si myslí, že budú mať úctu k synovi, ale nevie, že títo poľnohospodári, obraz náboženských autorít, vyžadujú úctu voči sebe samým, ale oni nerešpektujú nikoho. Ježiš prehlasuje: „**Ale keď**

vinohradníci zazreli syna, povedali si: „To je dedič. Podťte, zabime ho a jeho dedičstvo bude naše!“. Ježišova obžaloba je strašná. Náboženské authority robia všetko iba vo vlastnom záujme, pre vlastný prospech.

Boh, ktorému sa oni klaňajú, nie je Ježišov Otec, ale Boh chrámu, ktorým je mamona, prospech, osov; a preto takto uvažujú „*toto je dedič, zabijeme ho a budeme mať dedičstvo*“. Robia všetko iba pre svoj vlastný osov. Pre svoj vlastný prospech – ako to udáva prorok Izaiáš – sú schopní tvrdiť, že je dobré to, čo je zlé, a že je zlé to, čo je dobré. Nie to, čo je na osov ľudu, ale čo osoží ich inštitúciu.

Ježiš oznamuje: „**Chytili ho, vyvliekli z vinice a zabili**“. Takéto spôsoby nachádzame v knihe Levitikus, kapitola 24, a sú vyhradené bohorúhačom. Ježiš bude odsúdený ako bohorúhač. Náboženské authority, ktoré mali za úlohu sprostredkovať ľudu Božiu vôľu, keď sa stretajú s Bohom, ktorý sa stal človekom v Ježišovi, ho odsudzujú ako bohorúhača. Ale v skutočnosti sa rúhajú oni, pretože zohyďujú Božiu tvár.

Ježiš sa naďalej obracia na veľkňazov a hovorí: „**Keď potom príde pán vinice, čo urobí tým vinohradníkom?**“ **Odpovedali mu: „Zlých bez milosti zahubí“ doslova „ich zničí“ „a vinicu prenajme iným vinohradníkom.“** Oni sami vyslovujú svoj rozsudok.

Zabili pre vlastný osov a ich osov ich zničí. Sú zožieraní mamonou, božstvom, ktoré všetko ničí, a samotní veľkňazi nad sebou vynášajú rozsudok. Tento krát odpovedajú neobozretne. A Ježiš veľkňazom a starejším s hlbokou iróniou odpovedá: „**Nikdy ste nečítali v Písme...**“. Ale určite to čítali, len to nepochopili, pretože písmo je možné pochopiť iba vtedy, keď jediným kritériom jeho interpretácie je absolútne dobro človeka.

A keďže jediné, čo zaujíma authority, je absolútne dobro ich inštitúcie, ich prestíže, ich moci, môžu čítať písmo, môžu ho aj ohlasovať, ale ho nikdy nepochopia. A Ježiš im teda hlboko ironicky hovorí „**nikdy ste nečítali v Písme?**“ Ale čo by nie, je to žalm 118 – jasne že ho čítali! Len ho čítajú bez toho, aby ho pochopili, pretože záclona moci im zabraňuje vidieť interpretačné kritérium Písma; Božiu lásku pre svoje stvorenie, jediné pravé absolútne dobro.

Ježiš teda cituje 118. žalm, v ktorom sa píše: „*Kameň, čo stavitelia zavrhli*“, inžinieri, mudrci, „*stal sa kameňom uholným*“, základným, najdôležitejším kameňom. Aj Ježiš teda vynáša svoj rozsudok, potom, ako ho vyniesli oni sami voči sebe: „**Preto vám hovorím: Vám sa Božie kráľovstvo vezme**“. A nielen sa im Božie kráľovstvo vezme, ale „**sa dá národu.**“

Pohanom, ktorých oni považovali za vylúčených z Pánovho kráľovstva, pohanom, ktorí mali byť podmanení, ktorí boli vydedení, ale nakoniec práve oni prijímú Božie kráľovstvo, aby „**prinášali úrodu.**“ Potom nasleduje verš 44, ktorý je trochu pochybný a zdá sa byť na nesprávnom mieste. Lepšie by sa hodil po 42. verši.

Liturgická časť bohužiaľ nemá veľmi výrečný záver. „**Keď veľkňazi a farizeji počuli tieto jeho podobienstvá**“ odrazu sa tu objavujú farizeji, ktorí predtým neboli spomínaní, pretože evanjelista nám chce naznačiť, že Ježišov útok sa týka všetkých náboženských síl v Izraeli, „*vybadali, že hovorí o nich. A chceli ho zajať.*“ Chcú ho odstrániť.

Ježišove slová v nich nevyvolávajú túžbu po pokání, ale po odstránení toho, kto ich odhalil. Pre kastu kňazov pri moci, pre náboženské authority, nielo žiadnej nádeje.

Preklad: Zuzana Černá